

(Време, 25.12.2008)

Тек што је укључен диктафон, а министар економије Млађан Динкић одговорио на питање свих питања и рекао да нема намеру да руши Владу, интервју за "Време" прекида се због хитног позива из секретаријата Владе. После минут или два, Динкић се враћа и обавештава нас да је на телефонској седници управо гласао против уговора о продаји НИС-а. Иако се у тренутку разговора, у уторак 23. децембра, очекује изјашњавање министара, изненађење је што то није обављено на "класичној" седници какву питање Нафтне индустрије Србије свакако заслужује. Због тога, прво следеће питање тиче се неспорног уговора, већ (чини се, прилично олаког) начина на који се о њему одлучује.

"Уговор о НИС-у и необавезујуће документе о гасоводу и гасном складишту који имају преко 100 страна послали су нам у 10 сати ујутро, а у пола дванаест зову министре из Секретаријата да се изјасне. Не верујем да је то ико стигао да прочита. Нема шансе да то прочитате ни за читав дан, а камоли за сат времена", каже Динкић. "Мене је позвао премијер и предочио ми основне елементе овог уговора, што је врло коректно, али ако је ово један од највећих стратешких уговора за нашу земљу, крајње је неозбиљно да се о њему гласа на телефонској седници. Не памтим да је иједан важан уговор усвајан овако, од уговора за Фијат до приватизације Мобтела. Сви вансеријски, велики уговори, везани за процес приватизације су усвајани на званичним седницама Владе."

"ВРЕМЕ": Кад вас је позвао премијер?

МЛАЂАН ДИНКИЋ: Позвао ме је пре неких сат времена и наговестио да би могло доћи до телефонске седнице Владе око НИС-а. Ми смо коалициона влада и нормално је да имамо различита мишљења. Лепота демократије и јесте у различитостима, али и у могућности да свако испољи свој став. Овде се ради о компанији која је, према свим могућим анализама, у прошлој години била најпрофитабилнија компанија у Србији. Продати такву компанију преко телефона је веома неозбиљно. НИС под оваквим

Пише: Млађан Динкић
четвртак, 25 децембар 2008 11:52

условима није требало продавати. За Робне куће смо добили 360 милиона евра, а за НИС, који је најпрофитабилнија компанија, само 400 милиона, без уговорних гаранција за гасовод. Само продајом имовине НИС-а, у нормалним условима, без нафтног бизниса и права на коришћење извора нафте, добили бисмо најмање 800 милиона евра. У сваком случају, министри из Г17 плус су гласали против продаје НИС-а јер нема уговора који гарантује да ће Србија добити гасовод, а били смо уздржани у погледу других докумената о гасоводу и складишту који немају обавезујући карактер.

Зашто сте гласали против?

Мислим да је Србија направила изузетно лош аранжман. Време ће показати ко је био у праву. Волео бих да ме време демантује и да ја не будем у праву. За две године ћемо видети да ли ће се градити гасовод Јужни ток, а видећемо и шта ће бити урађено на модернизацији НИС-а. Србија нема уговорну гаранцију да ће добити гасовод. НИС се продаје без тендера, а нема уговора о изградњи гасовода Јужни ток кроз нашу земљу. Ми немамо ни правну ни финансијску гаранцију да ће тај гасовод бити изграђен. Сам Уговор о продаји НИС-а има низ неприхватљивих елемената који су на штету Србије. Средства за инвестиције се обезбеђују задуживањем НИС-а. Кредит уз помоћ ког ће се модернизовати НИС ће формално узети Гаспром, али ће га НИС враћати са неповољном каматом. Суштински је то задуживање НИС-а. Такође, не постоји никаква гаранција за реализацију Програма модернизације НИС-а, држава је на себе преузела да ће гарантовати са 100 милиона евра у случају штете и др.

Ко је крив за све то? Да ли је у питању нека интересна група?

То ће време показати. Могуће је да моје колеге, које подржавају продају НИС-а, верују да ће Србија добити гасовод, али је очито да се ради о веровању на реч. Речено нам је – продајте НИС, добићете гасовод. Међутим, данас Руси нису спремни да се уговором обавезу да ће изградити гасовод кроз Србију, а ми њима продајемо НИС.

Ако се све то има у виду, да ли људи који тај уговор потписују не виде ове аргументе

или
раде

у
нечију

корист
?
Да

ли
је

у
питању

незнање
или

нечији
интерес
?

Не верујем да је незнање, али какав је и чији је интерес у питању показате време. Незнање није мотив. Људи у тиму су свесни свих ових чињеница. Уколико, за две године, Руси буду озбиљно кренули да граде гасовод, с намером да га заврше до 2015, бићу спреман да кажем да нисам био у праву. Али, очекујем и од мојих колега, уколико се то не деси, да објасне шта их је мотивисало да продају НИС без уговорних гаранција за гасовод и поред добронамерних упозорења.

Каква је даља судбина владе, имајући у виду вашу позицију?

У демократији свако има право да јавно изнесе свој став. Ово је коалициона влада и у њој нема сукоба, али има различитих мишљења, што је нормално и добро. Уколико дође до озбиљних програмских и стратешких размимоилажења, спремни смо да изађемо из Владе и да је мањински подржавамо. Г17 плус није ушао у ову Владу због НИС-а, већ због убрзавања европских интеграција и јачања српске економије. Наш став о НИС-у је био исти и пре формирања ове владе. Она ће наставити да ради и трајати онолико колико буде била успешна у решавању животних проблема грађана. Урбана је легенда да сам ја срушио три владе, али истина је да сам оборио само једну, владу Зорана Живковића, и то када сам био у опозицији.

Никад ми није било теже због грозне политичке атмосфере

Пише: Млађан Динкић
четвртак, 25 децембар 2008 11:52

Како објашњавате одсуство представника Демократске странке на вашој Изборној скупштини ?

То је одраз њиховог васпитања.

Нисте то доживели као нож у леђа?

Не. То више говори о томе кога памћење кратко служи. Ми смо уредно позвали све наше partnere на Изборну скупштину. Али, неки су очито заборавили с ким су заједно победили на председничким и парламентарним изборима.

У последње време говори се о реконструкцији Владе, односно о Томиславу Никол ићу као "цокеру"?

То ме уопште не узбуђује. Демократска странка је стожер ове владе и она ће одлучити колико ће влада трајати и како ће изгледати. Г17 плус ће радити само у оној влади која Србију убрзано води ка ЕУ, јача домаћу економију и спроводи неопходне друштвене реформе.

Чини се, међутим, да је Влада већ мало скренула с тог пута, посебно имајући у виду

изјаве
министра

спољних
послова

.

Захваљујући невладином сектору, Г17 плус и једном озбиљном делу Демократске странке, господин Јеремић је у последњим данима почео озбиљно да коригује своје изјаве. Функција нашег партнерства и јесте у томе да, ако неко почне да скреће с европског и реформског пута, једни на друге утичемо и вратимо се на прави пут.

Мислите, дакле, да Влада као целина ипак није скренула с правог пута?

За сада није. Мислим да наши партнери у Влади, чак и они који би се евентуално колебали око тог европског пута, схватају да је не само већинско опредељење грађана за европске интеграције, већ је то и интерес нашег друштва. Не слажемо се по питању нафтног аранжмана, али ће за око две године неко морати да призна да је погрешио. Немогуће је да будемо у праву и једни и други.

Ко су конкретно једни и други? Једни сте ви, а други?

Пре свега Демократска странка. Они су наши партнери, с њима смо направили коалицију.

Мислите да је корен проблема у неком из Демократске странке?

За две године ће неко морати да призна грешку. За Србију ће бити најмања штета ако сам ја погрешио, јер то онда значи да ће Србија имати гасовод и све користи које он доноси.

А уколико се утврди да је одређена особа или одређена интересна група заправо заслужна

за
склапање

оваквог

Никад ми није било теже због грозне политичке атмосфере

Пише: Млађан Динкић
четвртак, 25 децембар 2008 11:52

уговора
?

То би била тотална трагедија.

Рекли сте да не можете да кажете ко стоји иза те приче, али да не верујете
да
је

у
питању

незнање

.
Можете

ли
макар

да
наслутите

о
коме

се
ради
?

Не.

Пребацује вам се да имате различите аршине за Фијат и за НИС. За Фијат сте
наводно

само
rekli

да

имате

"

чврсте

гаранције

",

а

од

Руса

сте

тражили

нешто

конкретније

.

Све време бављења политиком имао сам исте аршине према свима, али сам се зато многим и замерао. Како можемо поредити пропалу Заставу, која је у последњих десет година добила 500 милиона евра субвенција, са НИС-ом који је најпрофитабилнија компанија у Србији? Друго, ми с Италијанима нисмо закључили необавезујући меморандум, него уговор. То је чврста уговорна гаранција. Друго, ми Италијанима ништа не поклањамо нити дајемо док они не крену с инвестицијама. Италијанима чак нећемо дати ни суштински оронулу фабрику без уговорних гаранција. А НИС дајемо Русима јефтино, без обавезујућег плана и одговарајућих гаранција за инвестиције и без икаквог уговора за гасовод. Пристао бих, као и све друге земље из окружења, на неизвесност Јужног тока да нас то ништа не кошта. Своје нафтне компаније нису дали ни Грци ни Бугари, и ако не буде Јужног тока, ником ништа. Ми смо одмах и под катастрофалним условима продали НИС, а да не знамо да ли ћемо уопште добити магистрални гасовод.

Како ће обичан грађанин да осети корист од уговора о продаји НИС-а?

Сада ће бити пуно медијске помпе, пуно хвале, потрудиће се да овај лош нафтни аранжман обоје ружичасто. Истина долази тек касније. Као што је истина у случају продаје Робних кућа добро сагледана тек данас, јер смо добили 360 милиона евра и реновиране робне куће након што су тавориле и пропадале више од једне деценије. Као што је истина у случају Мобтела сада свима видљива и представља несумњив успех, јер је Теленор највећи инвеститор у Србији који се одговорно понаша и према својим корисницима и према друштву. Истина о НИС-у и целокупном енергетском аранжману

Никад ми није било теже због грозне политичке атмосфере

Пише: Млађан Динкић
четвртак, 25 децембар 2008 11:52

ће стићи за две године. Тада ћемо видети да ли Србија добија гасовод или не. Волео бих да грешим. То би било најјефтиније за наше грађане.

Какви су тренутно ваши односи са ДС-ом и са господином Тадићем?

Што се тиче Владе, коректно сарађујемо с колегама из Демократске странке. Сувише је кратко време прошло од нашег изласка из Радне групе. Ја се надам да ће нас рад на решавању објективних проблема с којима се суочава српско друштво и убудуће сједињавати.

Да ли сте имали било какав контакт с Тадићем од када сте изашли из Радне групе?

Не.

Сматрате ли да би у овом тренутку требало да имате некакав контакт с њим?

Редовна и директна комуникација између партнера је свакако један од предуслова за добро функционисање коалиције.

Помињало се током последњих неколико дана да проблем у вези с формирањем

скупштинског
кворума

нису
мањинске

странке

,
већ

управо
Г17

плус
.
Колико

има
истине

у
томе
?

Пуно је било спекулација у вези с Г17 плус, али видели сте у пракси да су наши посланици редовни на седницама Скупштине, да ми нисмо узрок било каквог кашњења у раду. Пуно је оних којима је у интересу да дође до сукоба између Демократске странке и Г17 плус. То су сви они који су антиевропски оријентисани и који су против економских реформи. У нашем политичком систему пуно је трачева, интрига, лажи и замена теза. Оба партнера морају бити свесна свега тога, да би били у стању да Србију водимо ка правим вредностима. Србија је у великој опасности да јој се замути систем вредности, да поново уђемо у демагогију невиђених размера, у уравниловку, дворске игре у којима је интрига далеко већа од дела.

Рекли сте да тога морају бити свесна оба партнера. Да ли је, по вашем мишљењу, то

с
лучај

Демократском
странком
?

Ниједна партија није монолитна и не састоји се од једног гласа и једног начина размишљања. Има пуно чланова ДС-а, али и у руководству те странке, који деле моје ставове, а има и оних који са мном нису на истој таласној дужини. То је већ видљиво и у јавности.

Никад ми није било теже због грозне политичке атмосфере

Пише: Млађан Динкић
четвртак, 25 децембар 2008 11:52

На Изборној скупштини Г17 плус рекли сте да и у вашој странци има оних којим а је

новац
попио

мозак
".
Колико

је
конкретно

таквих
људи
?

У свим странкама има пуно таквих људи. Ја одговарам за странку коју водим и у својој странци ћу увести ред. Наравно, то неће бити довољно, зато што у другим странкама има четири пута више таквих људи с обзиром и на број управних одбора и јавних предузећа која оне контролишу. Много је важније шта ће у том погледу урадити наши коалициони партнери. Ја гарантујем да ћу у Г17 плус очистити све оно што је било лоше.

У јеку смо финансијске кризе и различите су теорије о томе како ћемо то да п регулирамо

.
Који
је

најбољи
,
а

који
најгори

сценарио
који

може
да

нас
задеси
?

Ретко ко је објаснио узроке кризе, а од схватања узрока кризе зависе инструменти са којима јој се супротстављате. Криза је настала на Западу, због људске похлепе, где је банкарски сектор јурио за високим зарадама и издавао хартије од вредности на којима се преко ноћи могло много зарадити, а онда ушао у велике губитке. Због тога је у једном тренутку банкарски сектор престао да кредитира становништво и дошло је до кризе тражње у развијеним земљама. Криза тражње је пре свега погодила аутомобилску индустрију, да би се то затим рефлектовало у другим земљама које извозе у земље погођене кризом. Западне земље на кризу реагују тако што нуде мере за поспешивање тражње, смањују порезе и помажу банкама да кредитирају становништво и тражњу. Те мере нису адекватне за оне земље које нису узрочници кризе, него се само суочавају с њеним последицама. Било би погрешно да Србија сада упумпа кредите у производњу, јер овде није проблем произвести. Проблем је продати. Све док се не опорави тражња на Западу, Србија мора само пасивно да реагује на ове мере. Шта значи пасивно? Тако што ће помоћи извозницима, који су изгубили своја тржишта, да преживе кризу. Тако што ћемо смањити трошкове и одржати макроекономску стабилност кроз стабилност курса и цена. Друга ствар су јефтине кредити за ликвидност у сектору малих и средњих предузећа, како би она у овим условима преживела и задржала постојећи број запослених. Трећа група мера јесте смањење трошкова државе.

То је она теза да у овој кризи можемо и да профитирамо?

Ми не можемо да профитирамо. Можемо само да се одбранимо, а онда да у једном сегменту производње и услуга прихватимо део премештене индустрије са Запада. Нећемо профитирати, али то би могло знатно да ублажи последице кризе. Овде имам списак тридесетак страних компанија које се чак и у овим условима интересују да граде фабрике у Србији или да користе постојеће хале. Интересантно је да су то углавном компаније из аутомобилске индустрије. Знајући да ће западне земље улили велики новац у опоравак аутомобилске индустрије, њихови добављачи желе да преместе производњу у земље са нижим трошковима, каква је Србија. Али, наша одбрана, на првом месту, јесте одбрана стабилности курса и цена, давање кредита за ликвидност и помоћ извозницима. Покушај привлачења страних компанија је тек последњи корак.

С друге стране, постоје две ствари које можемо да урадимо независно од светске кризе.

Прва су визе, односно улазак на белу шенгенску листу. Крај априла је рок који смо себи дали да извршимо све припреме за то и онда сигурно долазимо на ту листу. Друга ствар је изградња аутопута. Паре смо добили и све зависи искључиво од организације Владе у процесу пројектовања, припремања, тендерске процедуре итд. На те ствари треба да се сконцентришемо.

Сматрате ли да су веће шансе да крај идуће године дочекамо "здрави и читави"

или
да

будемо
у

већим
економским

проблемима
?

Проблем је у томе што још нико не види коначне размере светске кризе. Према свему ономе што до сада знамо, ово ће бити криза већа од чувене велике економске депресије 1929. године. Због тога морамо бити изузетно опрезни и брзи. Нисам задовољан брзином рада наше Владе. Мислим да са мерама за ублажавање последица кризе каснимо два до три месеца. Да не говорим о брзини којом парламент усваја законске предлоге. Мислим да у овом тренутку Министарство финансија такође није у довољној мери схватило шта се догађа и да, уколико хитно не предузме одговарајуће мере, Србију може погодити и криза ликвидности буџета.

Да ли сте им то рекли? Ако јесте, зашто вас не слушају?

Ја им то упорно понављам већ четири месеца, а зашто не желе да ураде било шта, ја то не знам. У најбољој намери покушавам да са колегама поделим своје трогодишње искуство из области јавних финансија, али се из мени непознатих разлога те сугестије константно игноришу.

Никад ми није било теже због грозне политичке атмосфере

Пише: Млађан Динкић
четвртак, 25 децембар 2008 11:52

У "Времену" је претходне седмице колега Димитрије Боаров констатовао да сте п
рилично

нервозни

,

односно

да
патите

од
"
акутне

нервозе
".
Да

ли
је

био
у

праву
?

Иако се томе нисам надао када сам улазио у Владу, лично ми никада није било теже од 2000. године. Не због обима посла, далеко од тога, већ због целокупне грозне атмосфере у политичком животу и друштву. Тешко је то објаснити. Лоше се осећате уколико видите проблем, знате и желите да га решите, али немате подршку партнера. Добронамерно сугеришете решења, али као да причате у празно. С друге стране, јавни живот је постао загађен интригама и лажима, које су у доброј мери преузеле примат над истином и здравим системом вредности. У таквој атмосфери, нико нормалан се не осећа добро – ни они који покушавају да буду одговорни, било да су у власти или опозицији, ни озбиљни привредници, ни грађани.

У том случају, опет се поставља питање вашег останка у Влади?

Ја сам борац, али свако има своју границу издржљивости. Радићу у Влади све док то

Никад ми није било теже због грозне политичке атмосфере

Пише: Млађан Динкић

четвртак, 25 децембар 2008 11:52

буде имало елементарног смисла и све док сам у стању да чиним нешто корисно за Србију.

(Разговарала: Тамара Skrozza)